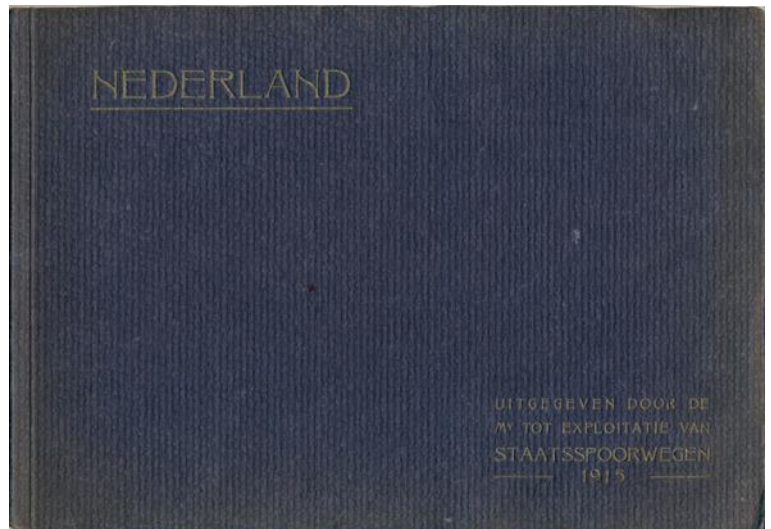


STAA01 Nederland

Nederland. Uitgegeven door de Mij. tot exploitatie van Staatsspoorwegen, 1915

28 ongenummerde foto- en plaatjesbladen. 22 dunne ingeplakte kleurenplaten. Met een los blad op paginaformaat met de spoorwegkaart van Nederland – uitvergroting van de kaart achterop het titelblad – en op de achterkant “EENIGE NUTTIGE WENKEN”.

Van dit opmerkelijke boekje is niet bekend hoe het is uitgegeven. De plaatjes zijn machinaal gegomd en er is geen enkele nummering o.i.d. Het zijn dus geen verzamelplaatjes.



Kenmerken

Ingenaaid met stugge kartonnen kft met grove linnenpersing en titelopdruk in goud. Oblong, 29 x 20,5 cm. De oorspronkelijke kleur van de kft is grijsblauw.

De bladen zijn van hoogwaardig kunstdrukpapier. Het boek bevat 45 pagina's met foto's, afgewisseld met 11 gedessineerde pagina's waarop de kleurenplaatjes geplakt zijn. De bladen zijn uitgevoerd in koperdiepdruk in bruin. De kleurenplaatjes zijn litho's. Er is geen leestekst, alleen bijschriften.

Opmerkelijk is dat de plaatjes van dun papier zijn en gegomd, wat zeer ongebruikelijk is. Er zijn twee soorten plaatjes: 12 gekleurde landkaarten van Nederland en alle provincies waarop het spoorwegnet is aangegeven, aangevuld met 10 ingekleurde sfeerfoto's. De plaatjes hebben geen enkele titel of serieopdruk.



In Noord-Holland gaat het traject alleen van Woerden en Utrecht naar Amsterdam. Het overige lijnennet behoorde niet tot het Staatsspoor maar was van Hollands Spoor, zoals het oude station in Den Haag nog heet.

Inhoud

Dit boek zou opgevat kunnen worden als een fraai geïllustreerd spoorboekje van de Staatsspooren. Het bevat echter geen tijden, alleen trajecten. Naast het boek werden losse kaarten verstrekt met de tijdentabellen van verschillende trajecten. Op de platen van Nederland en de provincies zijn de trajecten van de Staatsspoorwegen dik aangegeven (op de provinciekaarten in rood), de overige dun aangegeven trajecten waren in handen van andere maatschappijen, zoals de Hollandsche Spoorweg Mij. in Noord en Zuid-Holland.

Het boek bestaat uit twee delen. Het eerste deel met de ingeplakte platen doorloopt alle provincies met steeds een provinciekaart en soms een aardige kleurenplaat met een tafereel dat typisch voor de provincie geacht mag worden. Dit is steeds aangevuld met een groot aantal meegedrukte foto's uit de provincie. De laatste pagina van dit deel bevat nog drie aardige kiekjes. Achterin het boek is een katern van 4 bladen ingeplakt dat niets met de spoorwegen van doen heeft. Het bevat foto's van de mobilisatie in Nederland, die in 1915 nog in gang was.



De Brabantsche heide



Er bestaat ook een zeer zeldzame versie van dit album met een crèmekleurige kunststof omslag. Waarschijnlijk was dit een kleine oplage, bestemd voor speciale relaties.

Kennelijk zijn er grote aantallen van deze boekjes overgebleven, want in de vijftiger jaren werden ze gebruikt om toeristen naar Nederland te lokken. Er moest wel een dollar voor betaald worden.

De oorspronkelijke omslag en het toegevoegde katern met foto's van de mobilisatie zijn verwijderd. In plaats daarvan is een dunne helderwitte omslag omgeplakt. Deze omslag steekt aan alle kanten uit, net als de oorspronkelijke, maar omdat deze veel minder sterk is dan de oorspronkelijke beschadigen de randen veel sterker.

Deze uitgave is gericht op toeristen uit Amerika en Engeland, kort na de oorlog. Op de binnenkant van de voorkaft is het spoornet van de NS in de vijftiger jaren afgedrukt, en op de binnenkant van de achterkaft lijsten van reisagenten in de UK, USA en Canada waar men terecht kan voor reizen naar en in Nederland.



Jubileumboek voor 50 jaar Staatsspoorwegen in Nederland 1863 – 1913
“Terugblik op 50 jaren spoorweggebeuren in Nederland”

Bij het eerste halve eeuwfeest van de Staatsspoorwegen gaf de Maatschappij tot exploitatie van de Staatsspoorwegen een prachtig ingebonden tekeningen- en fotoboek uit, dat waarschijnlijk alleen voor relaties bestemd was. Er lijkt geen directe relatie te zijn tussen het jubileumboek en het hiervoor besproken publieksgerichte album “Nederland” uitgegeven in 1915. Maar logischerwijs is in het tweede boek wel gebruik gemaakt van een aantal foto's uit het jubileumboek. Het eerste voorbeeld is al de foto van de Moerdijkbrug op de titelpagina van het album. Een ander voorbeeld is de “Betonbrug over den Staatsspoorweg Maastricht – Simpelveld”.



Het fraaie tweede station van Den Bosch, dat in de zeventiger jaren ten slachtoffer gevallen is aan de vernieuwingsdrift.



STATION 'S-HERTOGENBOSCH.
 Geopend 1896, ter vervanging van het gebouw van 1868.

Dit fraaie boek is in 1986 her-
 uitgegeven door Uitgeverij
 Noorderboek
 (ISBN 90 6950 015 9)

